

08

ผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

“พัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น ผู้ประกอบการยุคใหม่
ที่ก้าวหน้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ในการขับเคลื่อนธุรกิจ”

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

08

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้เป็น “ผู้ประกอบการยุคใหม่” ที่ก้าวหน้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นให้เศรษฐกิจเจริญเติบโตและความเข้มแข็งของผู้ประกอบการจะช่วยให้ประเทศสามารถแข่งขันในระดับเวทีการค้าโลกได้ โดยผู้ประกอบการยุคใหม่จะต้องมีทักษะแห่งอนาคตที่มีความพร้อมทางด้านทัศนคติ ทักษะความสามารถ และความรู้สำหรับการรับมือกับการแข่งขันที่จะรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีได้ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ **ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น**

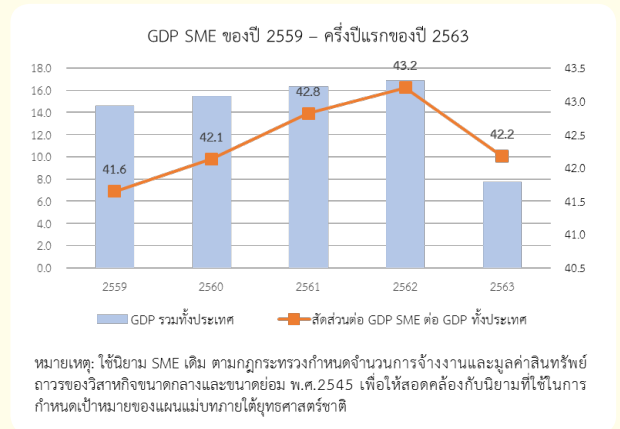
การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

080001

ปี 2562

ปี 2563

ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการตามแผนแม่บทฯ พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ในระหว่างปี 2559 ถึงครึ่งแรกของปี 2563 (ม.ค. - มิ.ย.2563) มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่องก่อนที่จะหดตัวรุนแรงในช่วงครึ่งแรกของปี 2563 อันเป็นผลกระทบจากการจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 และผู้บริโภครายในประเทศขาดความเชื่อมั่นในการใช้จ่ายใช้สอย กระทั่งต่อการประกอบการและรายได้ของภาคธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยวและบริการเกี่ยวเนื่องที่ได้รับผลกระทบสูง ทำให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของ SME ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 42.2 ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2563 ซึ่งห่างจาก

ค่าเป้าหมายมากถึงร้อยละ 2.8 ทำให้การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้มีสัดส่วนเพิ่มเป็นร้อยละ 45 ในปี 2565 มีความท้าทายเพิ่มมากขึ้น ภาครัฐจำเป็นต้องมีมาตรการให้ความช่วยเหลือเยียวยาและฟื้นฟูผู้ประกอบการอย่างเร่งด่วน มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ โดยการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประกอบกับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการประกอบการและรายได้ของภาคธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยวและบริการเกี่ยวเนื่องที่ได้รับผลกระทบสูง ภาครัฐจำเป็นต้องมีมาตรการให้ความช่วยเหลือเยียวยาและฟื้นฟูผู้ประกอบการอย่างเร่งด่วนเพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุด มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ รวมทั้งควรเร่งผลักดันการพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับผ่านการอำนวยความสะดวกในการทำธุรกิจ รวมทั้งส่งเสริมการจัดทำโครงการส่งเสริมวิสาหกิจในทุกระดับของภาครัฐให้มีศักยภาพมากขึ้นเพื่อพัฒนาให้เกิดผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ที่สามารถขยายบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจและสามารถดำเนินธุรกิจได้เพิ่มมากขึ้นอย่างยั่งยืน

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

08

แผนแม่บทฯ ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

ประกอบด้วย 8 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

รหัส	เป้าหมายแผน	สถานะ การบรรลุเป้าหมาย	
		ปี 2562	ปี 2563
080101	การขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10 โดยในช่วง 8 เดือนแรกของปี 2563 (เดือนมกราคม – สิงหาคม 2563) จำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นมีจำนวนรวม 44,542 ราย ลดลงจาก 50,654 ราย ในช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 หรือลดลงร้อยละ 12.07 ทำให้จำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นลดลงเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.06 ระหว่างปี 2561 จนถึงช่วง 8 เดือนแรกของปี 2563 และมีแนวโน้มที่จะหดตัวลงอย่างต่อเนื่องเนื่องจากปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั่วโลก ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศและผู้ประกอบการชะลอการจัดตั้งหรือขยายธุรกิจออกไป ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต	2562	2563
080102	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีของประเทศไทย อยู่ใน 36 อันดับแรก จากการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีของประเทศไทย โดยสถาบัน IMD จากทั้งหมด 63 ประเทศ ในปี 2563 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 39 ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน 1 อันดับ ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง	2562	2563
080201	อัตราการขยายตัวสินเชื่อบุคคลรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 สินเชื่อบุคคลรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ขยายตัวร้อยละ 10 ซึ่งเทียบเคียงจากข้อมูลอัตราการขยายตัวของสินเชื่อบุคคล SME พบว่าตั้งแต่ปี 2562 จนถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2563 อัตราการเติบโตของสินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหดตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ -2.1 -0.2	2562	2563

รหัส

เป้าหมายแผน

สถานะ
การบรรลุเป้าหมาย

ปี 2562

ปี 2563

และ -18.5 ยังอยู่ต่ำกว่าเป้าหมาย ในขณะที่สินเชื่อธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหญ่ กลับมาขยายตัวทั้ง 2 ไตรมาสในปี 2563 ส่งผลให้ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 สินเชื่อ เพื่อประกอบธุรกิจรวม ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.6 ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน ระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต

080202

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 อัตรามูลค่า การระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาด ย่อมขยายตัวร้อยละ 10

2562

2563

ซึ่งเทียบเคียงจากข้อมูลมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้น และ SME (ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ) พบว่าในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2563 (เดือนมกราคม – พฤศจิกายน 2563) มีบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 11 บริษัท โดยมีมูลค่าการระดมทุนรวม 3,680.26 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.29 เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 เป็นปัจจัย ดุร้ายที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นของนักลงทุน ตลอดจนการตัดสินใจและความพร้อมของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณา มูลค่าระดมทุนผ่านตลาด mai ตั้งแต่ปี 2561 ซึ่งสามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้ โดยมี มูลค่าระดมทุน 5,223.02 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.82 ในขณะที่ ปี 2562 สามารถระดมทุนได้ 4,981.3 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 9.31 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าตลาดทุนไทยมีศักยภาพในการระดม ทุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อทำให้อุทิศเติบโต ซึ่งมีสถานะ การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง

080301

ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม เพิ่มขึ้น 1 เท่าตัว

2562

2563

โดยมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศภายหลังการปรับปรุงตัวเลขของ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าเพิ่มขึ้นจาก 2,267,034 ล้านบาท ในปี 2560 มาอยู่ที่ 3,211,718 ล้านบาท หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 42 ในปี 2561 โดยคาดการณ์ว่ามูลค่าจะเพิ่มเป็น 3,407,948 ล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 6

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อยยุคใหม่

08

รหัส

เป้าหมายแผน

สถานะ
การบรรลุเป้าหมาย

ปี 2562

ปี 2563

ในปี 2562 เป็นผลจากผู้ประกอบการปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่ตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่หันมาใช้ผ่านช่องทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จำแนกตามขนาดของธุรกิจ จะพบว่า มูลค่าการค้าออนไลน์ของ SME เติบโตจาก 453,903 ล้านบาท ในปี 2560 มาอยู่ที่ 1,184,389 ล้านบาท หรือขยายตัวมากถึงร้อยละ 161 ในปี 2561 โดยคาดการณ์ว่าในปี 2562 จะมีมูลค่า 1,199,419 ล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 1 จากฐานปี 2561 ที่มีการขยายตัวสูง ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**บรรลุค่าเป้าหมาย**

080302

ดัชนี กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 1 ใน 5

2562

2563

เมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย ในปี 2563 พบว่า สิงคโปร์ ได้รับการจัดอันดับอยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ 5 ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**บรรลุค่าเป้าหมาย**

080303

การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศเพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25

2562

2563

ภายหลังการทบทวนตัวเลขการส่งออกของ SME ในเดือนกันยายน 2563 พบว่าในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2563 มูลค่าการส่งออกของ SME มีมูลค่า 1,742,456 ล้านบาท ในขณะที่การส่งออกรวมทั้งประเทศมีมูลค่า 5,387,040 ล้านบาท ทำให้สัดส่วนการส่งออกของ SME ต่อการส่งออกรวมของประเทศ อยู่ที่ 32.3 ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 25.2 ในปี 2561 และร้อยละ 27.0 ในปี 2562 และอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 มาโดยตลอด ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ**บรรลุค่าเป้าหมาย**

รหัส

เป้าหมายแผน

สถานะ
การบรรลุเป้าหมาย

ปี 2562

ปี 2563

080401

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุน
และความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น

กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2565 อันดับนโยบายภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจ
และผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้นได้อันดับที่ 15

2562

2563

จากรายงานของ GEM ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ในลำดับต่ำลงจากอันดับที่ 19 (4.66 คะแนนจาก 9) ในปี 2560 มาอยู่อันดับที่ 22 (4.6 คะแนนจาก 9) ในปี 2561 และอันดับที่ 23 (4.32 คะแนนจาก 9) ในปี 2562 ซึ่งยังห่างจากค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้อยู่ในอันดับที่ 15 ภายในปี 2565 ถึง 8 อันดับ และหากเทียบกับประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคอาเซียนที่มีการจัดเก็บข้อมูล GEM อย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับประเทศไทย จะพบว่าในปี 2562 ไทยมีอันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย ต่ำกว่าอินโดนีเซียถึง 16 อันดับ (อินโดนีเซียอยู่อันดับที่ 7) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต

ปี 2562

ปี 2563

แผนแม่บทย่อย

การสร้างความเข้มแข็ง ผู้ประกอบการอัจฉริยะ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

080101

การขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10

วิสาหกิจเริ่มต้นโดยเฉพาะในวิสาหกิจที่มีรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ถือเป็นเครื่องจักรสำคัญในการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดทำให้นานาประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญและกำหนดเป็นเป้าหมายในการส่งเสริม ทั้งนี้ การบรรลุเป้าหมายให้มีการขยายตัวของวิสาหกิจเริ่มต้นในประเทศไทยเพิ่มขึ้นมีปัจจัยที่สำคัญ อาทิ ทักษะความรู้ในการประกอบธุรกิจ จิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาระบบนิเวศที่เอื้ออำนวย การปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเริ่มต้นธุรกิจ รวมทั้งการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนและช่องทางตลาดให้กับผู้ประกอบการ

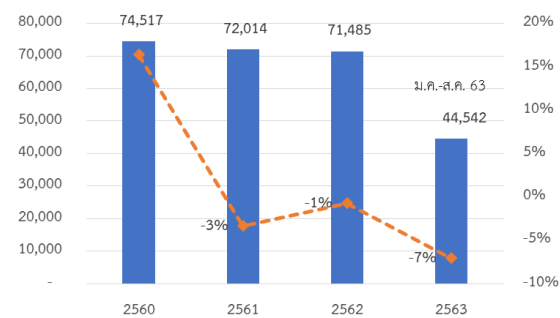

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ในช่วง 8 เดือนแรก ของปี 2563 (เดือนมกราคม – สิงหาคม 2563) จำนวน การก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นมีจำนวนรวม 44,542 ราย ลดลงจาก 50,654 ราย ในช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 หรือลดลงร้อยละ 12.07 โดยภาพรวมของการก่อตั้ง วิสาหกิจเริ่มต้นมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ ปี 2560 ซึ่งมีจำนวน 74,517 ราย หลังจากนั้นลดลง เหลือ 72,014 ราย ในปี 2561 และ 71,485 รายในปี 2562 หรือลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 3.36 และ ร้อยละ 0.73 ตามลำดับ ทำให้จำนวนการก่อตั้ง วิสาหกิจเริ่มต้นลดลงเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.06

ระหว่างปี 2561 จนถึงช่วง 8 เดือนแรกของปี 2563 และมีแนวโน้มที่จะหดตัวอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากปัญหาการ แพร่ระบาดของโควิด-19 ทั่วโลก ทำให้ภาครัฐมีความจำเป็นต้องบังคับใช้มาตรการการป้องกันและควบคุมการแพร่ ระบาดของโควิด-19 ซึ่งส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศและผู้ประกอบการชะลอการจัดตั้งหรือ ขยายธุรกิจออกไป ทำให้ยากต่อการที่จะบรรลุเป้าหมายการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10 ในช่วงปี 2561-2565 ได้ตามที่ กำหนด

จำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น และ
อัตราการขยายตัวเฉลี่ยระหว่าง ปี 2561-2563

ที่มา: สสว.
หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2563 เป็น ม.ค. - ส.ค. 63

การดำเนินการที่ผ่านมา การจัดตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นมีการเติบโตแบบก้าวกระโดดเรื่อยมาจนกระทั่งปี 2560 เป็นผลมาจากความสำเร็จของการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเริ่มต้นที่มีเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน ตามนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้แผนบูรณาการด้านการ ส่งเสริม SME เป็นจำนวนมากและมีความต่อเนื่อง แม้ในช่วงต่อมาจำนวนการจัดตั้งวิสาหกิจเริ่มต้นจะมีจำนวน ลดลง แต่หากพิจารณาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการใหม่ (Early Stage) ที่มุ่งเน้นบ่มเพาะให้ความรู้ และคำปรึกษาแนะนำทางธุรกิจและการตลาด เพื่อเตรียมความพร้อมนักเรียนนักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการ และพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีรูปแบบธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเริ่มต้นธุรกิจ อาทิ ศูนย์บ่มเพาะ อุทยานวิทยาศาสตร์ ได้ก่อให้เกิดมูลค่าทาง เศรษฐกิจจากการดำเนินงานรวม 1,391.42 ล้านบาทในปี 2563 แม้จะมีอุปสรรคในการขับเคลื่อนโครงการจาก สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 แต่หน่วยงานได้ปรับวิธีการดำเนินงานให้อยู่ในรูปแบบทั้งออนไลน์และ ออฟไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการควบคุมการแพร่ระบาด และตั้งใจให้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการได้ตาม เป้าหมายที่กำหนด

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย
การแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างรุนแรงทั่วโลก ประกอบกับการดำเนินมาตรการจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อควบคุมการระบาดภายในประเทศในช่วงที่ผ่านมา ได้ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ผู้ประกอบการวิตกกังวลต่อสถานการณ์และมีแนวโน้มจะชะลอการจัดตั้งธุรกิจใหม่ อย่างไรก็ตาม หากการแพร่ระบาดคลี่คลายไปในทิศทางที่ดีขึ้น ประกอบกับการดำเนินมาตรการเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวและมีความมั่นใจในการประกอบกิจการเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ภาครัฐควรมุ่งเน้นการสร้างศักยภาพแก่กลุ่มผู้ประกอบการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Tech Start up) ด้วยการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจ ผ่านการส่งเสริมให้เกิดการจัดพื้นที่ให้ผู้ประกอบการยุคใหม่สามารถแสดงศักยภาพและระดมทุนสำหรับการเริ่มต้นหรือต่อยอดธุรกิจ (Hackathon) การให้สิทธิประโยชน์เพื่อดึงดูดผู้ประกอบการที่มีศักยภาพสูงเข้ามาเริ่มต้นธุรกิจในประเทศและถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจเริ่มต้นธุรกิจ และสร้างชุมชนผู้ประกอบการที่มีศักยภาพของไทยให้เป็นแบบอย่างความสำเร็จให้กับผู้ประกอบการรายอื่น

การสร้างความเข้มแข็ง ผู้ประกอบการอัจฉริยะ

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

080102

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีของประเทศไทย
(IMD WORLD DIGITAL COMPETITIVENESS RANKING) อยู่ใน 36 อันดับแรก

การพัฒนาเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารในยุคดิจิทัลที่มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ และอุปกรณ์อัจฉริยะต่าง ๆ เพื่อยกระดับศักยภาพการดำเนินธุรกิจและอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน และมีแนวโน้มแข่งขันกันอย่างเข้มข้น การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล โดย IMD สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวมเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ด้านดิจิทัลและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่จะส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม และสามารถเติบโตได้อย่างเข้มแข็ง ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการเงิน และกลุ่มผู้ประกอบการเพื่อสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล โดยประเด็นท้าทายที่ส่งผลการบรรลุเป้าหมายในปีที่ผ่านมา คือ ด้านความรู้ (Knowledge) และด้านความพร้อมในอนาคต (Future Readiness) ที่อันดับย้อยยังคงห่างจากเป้าหมาย ทั้งนี้ ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาและยกระดับทุกด้าน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

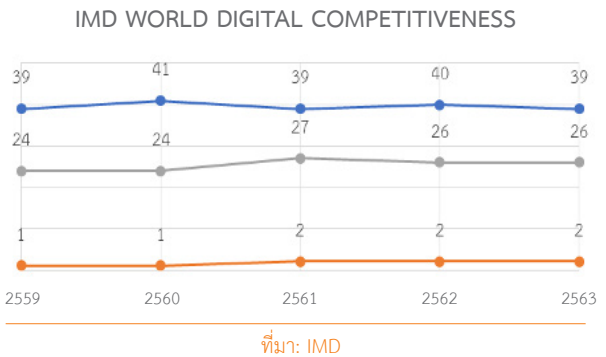
ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อยยุคใหม่

080102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีของประเทศไทย โดยสถาบัน IMD จากทั้งหมด 63 ประเทศ ในปี 2563 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 39 ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อน 1 อันดับ เนื่องจากอันดับย่อยด้านเทคโนโลยี (Technology) และด้านความพร้อมในอนาคต (Future Readiness) ปรับตัวดีขึ้นจากปี 2562 ถึง 5 อันดับ ในทั้งสองด้าน อยู่ที่อันดับ 22 (อันดับ 27 ในปี 2562) และ 45 (อันดับ 50 ในปี 2562) ตามลำดับ ส่วนด้าน ความรู้ (Knowledge)

อันดับคงที่อยู่ที่ลำดับที่ 43 โดยหากเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ สิงคโปร์ และมาเลเซียพบว่า ไทยยังคงเป็นรองและจำเป็นต้องเร่งพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดให้ไทยอยู่ใน 36 อันดับแรก ซึ่งเป็นความท้าทายที่สำคัญที่จะต้องปรับปรุงและยกระดับศักยภาพของไทย โดยเฉพาะด้านความรู้ที่มีปัจจัยย่อยด้านความสามารถพิเศษ (Talent) ด้านการฝึกอบรมและการศึกษา (Training and Education) และด้านความเข้มข้นทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Concentration) ที่ต้องเร่งพัฒนาและปรับปรุงประเด็นที่เป็นข้อจำกัด

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยี

การดำเนินการที่ผ่านมา ภาครัฐได้เร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม เพื่อให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ ตลอดจนโครงการพัฒนาผู้ประกอบการเทคโนโลยีและนวัตกรรมในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ โครงการเพิ่มศักยภาพและยกระดับเทคโนโลยีอุตสาหกรรม การขับเคลื่อนศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ จึงส่งผลให้อันดับย่อยด้านเทคโนโลยี (Technology) ปรับตัวดีขึ้นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ประเด็นด้านความรู้ (Knowledge) ที่อันดับย่อยไม่

เปลี่ยนแปลง และด้านความพร้อมในอนาคต (Future Readiness) ที่อันดับย่อยยังไม่เป็นที่น่าพอใจ แม้ว่าที่ผ่านมาโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการ SME ยังคงมุ่งเน้นการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมแก่ผู้ประกอบการทุกระดับ โครงการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการสมัยใหม่ และโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ซึ่งอาจจะไม่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ในระยะต่อไป จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงแนวทางการพัฒนาด้านความรู้และด้านความพร้อมในอนาคตเพื่อให้มีอันดับดีขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมาภาครัฐได้เร่งรัดการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัล พร้อมทั้งสนับสนุนให้กลุ่มผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการธุรกิจ (Digital Transformation) เพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำธุรกิจ สร้างโอกาสใหม่และลดต้นทุน ซึ่งสามารถทำได้ในระดับหนึ่ง และส่งผลให้อันดับย่อยด้านเทคโนโลยีปรับตัวดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการ SME ยังคงเผชิญกับข้อจำกัดหลายประการ ความรู้และความเข้าใจในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับการประกอบธุรกิจ เงินลงทุนด้านเทคโนโลยีที่ค่อนข้างสูง ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ อาทิ การศึกษา การฝึกอบรม ความพร้อมของภาคเอกชน ซึ่งเป็นผลให้อันดับย่อยด้านความรู้ และด้านความพร้อมในอนาคตของไทยยังทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร จึงต้องเร่งผลักดันให้อันดับของความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลในระยะต่อไป ควรสร้างความแข็งแกร่งให้กับผู้ประกอบการในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินธุรกิจ พร้อมทั้งสร้างกลไกความร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชนในการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี ผ่านแผนงานและโครงการสำคัญต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์จากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สร้างโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้เพิ่มขึ้น และเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการดำเนินธุรกิจในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปี 2562

ปี 2563

แผนแม่บทย่อย

การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

080201

อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ขยายตัวเฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ขยายตัวร้อยละ 10

แหล่งเงินทุนนับเป็นปัจจัยตั้งต้นที่สำคัญในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ โดยที่ผ่านมาแม้ว่าภาครัฐจะมีนโยบายสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนแก่ผู้ประกอบการเป็นจำนวนมากแต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าผู้ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยังคงเป็นกลุ่มผู้ประกอบการเดิม ในขณะที่ผู้ประกอบการหน้าใหม่ยังไม่สามารถมีคุณสมบัติตามที่ธนาคารพาณิชย์กำหนดและเข้าถึงแหล่งทุนได้ ส่งผลให้แหล่งเงินทุนนอกระบบที่ไม่เป็นธรรมมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ปัจจัยสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายดังกล่าวที่สำคัญ ได้แก่การพัฒนาผู้ประกอบการให้มีความรู้ด้านการเงิน (Financial Literacy) ด้านกระบวนการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงิน การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลาย และการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ เช่น การผ่อนคลายกฎหมายและข้อระเบียบต่าง ๆ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย การพิจารณาสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ สามารถตีความได้จากข้อมูลอัตราการเติบโตของสินเชื่อธุรกิจแยกตามขนาดธุรกิจ โดยเมื่อพิจารณาจากข้อมูลอัตราการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจตั้งแต่ปี 2562 จนถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2563 อัตราการเติบโตของสินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหดตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องที่ร้อยละ -2.1 -0.2 และ -18.5 ห่างไกลจากการบรรลุเป้าหมายในปี 2565 มากยิ่งขึ้นในขณะที่สินเชื่อธุรกิจของผู้ประกอบการรายใหญ่กลับมาขยายตัวทั้ง 2 ไตรมาสในปี 2563 ส่งผลให้ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจรวม ขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.6

การดำเนินการที่ผ่านมา ภาครัฐมีนโยบายสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนแก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นจำนวนมากตั้งแต่การเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการไปจนถึงนโยบายให้สินเชื่อพิเศษสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งโครงการตามงบประมาณปกติ อาทิ โครงการการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับ SME และ startup โดยมีเครื่องมือที่หลากหลายให้ SME และ startup เลือกใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงความต้องการ ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) เพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่หลากหลายได้ โดยผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2563 มีจำนวน SME และ startup ที่ระดมทุนผ่านตลาดทุนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่องทาง Crowdfunding รวมถึงมีบริษัทที่ระดมทุนผ่านหลักเกณฑ์การระดมทุนต่อบุคคลในวงจำกัด (PP-SME) รายแรกแล้ว อีกทั้งยังเตรียมจัดทำบันทึกความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ ตลาดหลักทรัพย์ เพื่อบูรณาการการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าระดมทุนในตลาดทุนได้ อีกทั้งโครงการค้ำประกันสินเชื่อ SME ทวิค่า (PGS ระยะที่ 8) ของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เพื่อสนับสนุนให้ SME มีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยมี บสย. ค้ำประกันสินเชื่อ ซึ่งจะช่วยให้ SME ดังกล่าวสามารถได้รับสินเชื่อไปประกอบธุรกิจ สร้างการจ้างงาน สร้างรายได้ สร้างเงินหมุนเวียนในประเทศ ซึ่งมีวงเงินอนุมัติค้ำประกันสะสมในเดือนกันยายน ปี 2563 จำนวน 147,207 ล้านบาท จากผู้ประกอบการ 46,940 ราย โดยผู้ประกอบการได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงินจากการค้ำประกัน 196,243 ล้านบาทซึ่งช่วยรักษาสภาพการจ้างงาน 1,059,111 ราย และคาดว่าจะมีการจ้างงานเพิ่มขึ้นจากการนำสินเชื่อดังกล่าวไปประกอบธุรกิจ 221,051 ราย ซึ่งจะสนับสนุนการสร้างรายได้ สร้างเงินหมุนเวียนในประเทศ และส่งผลให้เศรษฐกิจเติบโตตามลำดับ และโครงการสนับสนุนพิเศษจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด เช่น มาตรการสินเชื่อต้นทุนต่ำ (soft loan) วงเงิน 500,000 ล้านบาท ระยะเวลา 2 ปี โดยธนาคารแห่งประเทศไทย ที่รัฐบาลเข้ามารับประกันดอกเบี้ยแทน SME เป็นเวลา 6 เดือน ซึ่งเป็นการช่วยบรรเทาภาระหนี้ให้แก่ลูกหนี้โดยตรง พร้อมทั้งค้ำประกันความเสียหายจากหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) ให้แก่สถาบันการเงิน ซึ่งช่วยให้สถาบันการเงินมีความมั่นใจในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น โดยผลการดำเนินงานในช่วงเดือนกันยายน 2563 ได้ปล่อย สินเชื่อ soft loan ไปแล้วจำนวน 69,362 ราย มูลค่าวงเงินสินเชื่อรวม 116,114 ล้านบาท

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อยยุคใหม่

080201

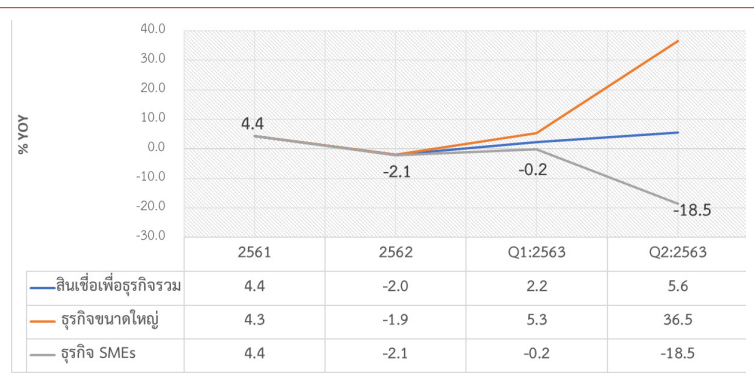
ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การดำเนินนโยบายสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนของภาครัฐหรือเอกชนที่มีเป็นจำนวนมาก ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะภายใต้สถานการณ์ปัจจุบันที่เศรษฐกิจโลกชะลอตัว ประกอบกับมาตรการจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด-19 และการขาดความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อรายได้และสภาพคล่องของผู้ประกอบการ โดยเฉพาะ SME ขณะที่ธนาคารพาณิชย์มีความระมัดระวังในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น แม้ว่าภาครัฐจะมีความพยายามสนับสนุนผ่านการค้ำประกันสินเชื่อแล้วก็ตาม ทำให้สินเชื่อระบบเป็นช่องทางหลักในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SME

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐควรเพิ่มความเข้มข้นในการดำเนินนโยบายส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่เป็นธรรมผ่านการดำเนินมาตรการเชิงรุกในการสร้างความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการถึงความสำคัญและประโยชน์ของมาตรฐานทางบัญชี โอกาสจากกฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ และแนวทางการพิจารณา

สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ควรสนับสนุนและรับรองแหล่งเงินทุนทางเลือกใหม่ ๆ ที่ได้มาตรฐานสากล อาทิ Venture capital หรือ Crowdfunding เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการ รวมทั้งเร่งรัดการจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการเพื่อนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการของธนาคารพาณิชย์ในลักษณะ Information based lending หรือก่อตั้งสถาบัน Credit rating ประเมินเครดิตของผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้กับผู้ประกอบการได้อย่างยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

อัตราการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจแยกตามขนาดธุรกิจ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

080202

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขยายตัวร้อยละ 10

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาและสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งที่ผ่านมาปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุนยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาและต่อยอดธุรกิจของผู้ประกอบการทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในการเติบโตสูงซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศรษฐกิจได้มากขึ้นหากสามารถเข้าถึงต้นทุนทางการเงินที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม ตลาดทุนเป็นช่องทางการระดมทุนที่ได้รับการพัฒนาเพื่อให้เป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในธุรกิจ สร้างแรงจูงใจให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในธุรกิจที่มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก และส่งเสริมเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของบริษัทที่ยื่นจดทะเบียนในตลาดทุน

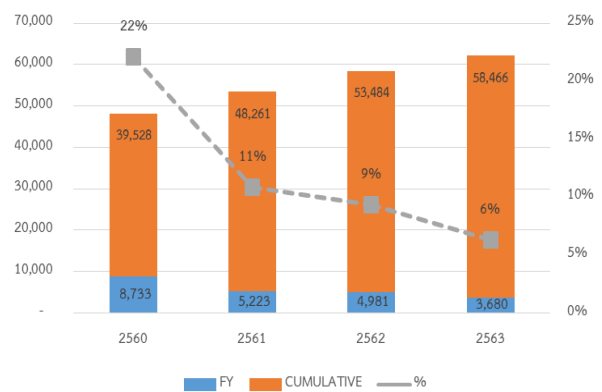
ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อยยุคใหม่

080202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและ SME ในช่วง 11 เดือนแรกของปี 2563 (เดือนมกราคม – พฤศจิกายน 2563) มีบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai) จำนวน 11 บริษัท โดยมีมูลค่าการระดมทุนรวม 3,680.26 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.29 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายการขยายตัวร้อยละ 10 เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในช่วงที่ผ่านมา เป็นปัจจัยฉุดรั้งที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ ความเชื่อมั่นของนักลงทุน ตลอดจนการตัดสินใจและความพร้อมของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณามูลค่าระดมทุน

ผ่านตลาด mai ตั้งแต่ปี 2561 ซึ่งสามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้ โดยมีมูลค่าระดมทุน 5,223.02 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.82 ในขณะที่ปี 2562 สามารถระดมทุนได้ 4,981.3 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 9.31 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายเพียงเล็กน้อย แสดงให้เห็นว่าตลาดทุนไทยมีศักยภาพในการระดมทุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อให้ธุรกิจเติบโต และสามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ในอนาคต

มูลค่าการระดมทุน (ล้านบาท) และอัตราการขยายตัวต่อปี

ที่มา: SET

หมายเหตุ: ข้อมูลปี 2563 เป็น ม.ค.-พ.ย. 63

การดำเนินการที่ผ่านมา ภาครัฐได้ดำเนินมาตรการการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่กลุ่มผู้ประกอบการ SME อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาตลาดทุนไทย ฉบับที่ 3 และแผนการส่งเสริม SME ฉบับที่ 4 ในการสนับสนุนให้ SME ที่มีศักยภาพเข้าถึงตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai) รวมทั้งโครงการบ่มเพาะ SME ที่มีศักยภาพให้มีความพร้อมในการขายสู่ตลาดทุน การพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมพร้อมในการเข้าจดทะเบียน ตลอดจนให้คำแนะนำการปรับปรุงระบบบัญชี ระบบตรวจสอบภายใน ให้ได้มาตรฐาน รวมถึงการปรับโครงสร้างบริษัท การแปรสภาพเป็นบริษัทมหาชน ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีความเข้าใจในการระดมทุนผ่านตลาดทุนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในปี 2563 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้มีการพิจารณาออกหลักเกณฑ์เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมกระบวนการระดมทุนผ่านคราวด์ฟันดิง (Crowdfunding) ซึ่งเป็นการลดข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านตลาดทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ประกอบการ SME และ Startups โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มี SME และ Startup สามารถระดมทุนผ่านคราวด์ฟันดิงสำเร็จทั้งหมด 3 ราย โดยแบ่งเป็นหุ้นคราวด์ฟันดิง จำนวน 1 ราย สามารถระดมทุนได้ 18.6 ล้านบาท และหุ้นกู้คราวด์ฟันดิง จำนวน 2 ราย สามารถระดมทุนได้ 3.5 ล้านบาท นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ออกหลักเกณฑ์ให้บริษัทจำกัดสามารถระดมทุนในวงจำกัด (Private Placement) ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถระดมทุนได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การระดมทุนในลักษณะนี้ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายประเด็น อย่างไรก็ตาม ก.ล.ต. ร่วมกับ สสว. ริเริ่มโครงการนำร่องกับวิสาหกิจขนาดกลางตามนิยามของ สสว. ซึ่งมีฐานะการเงินที่มั่นคง สามารถเสนอขายหุ้นและหุ้นกู้แปลง แต่จะจำกัดจำนวนผู้ลงทุนกลุ่มนี้ไว้ที่ไม่เกิน 10 ราย และมูลค่าการลงทุนรวมกันไม่เกิน 20 ล้านบาท เพื่อขยายผลการดำเนินงานต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย ที่ผ่านมา ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าระดมทุนในตลาดทุนได้ เนื่องจากติดกฎเกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ให้ความคุ้มครองผู้ลงทุนอย่างเข้มข้น อาทิ หลักเกณฑ์การนำหุ้นสามัญเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ต้องมีทุนชำระแล้วไม่น้อยกว่าเท่ากับ 50 ล้านบาท เงื่อนไขฐานะการเงินและสภาพคล่อง ซึ่งมีลักษณะบังคับใช้กฎเกณฑ์เดียวกับกิจการทุกขนาด ทำให้การระดมทุนผ่านตลาดทุนยังมีข้อจำกัดและไม่เอื้ออำนวยต่อ SME ซึ่งอยู่ในขั้นเริ่มต้นและไม่ได้มีความต้องการเงินทุนที่สูงมากนัก

ข้อเสนอแนะในการบรรลุเป้าหมาย ควรให้ความสำคัญกับการเร่งขับเคลื่อนการพัฒนาตลาดทุนไทยในมิติต่าง ๆ ที่อาจจะยังเป็นอุปสรรค เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการและ SME ให้ระดมทุนผ่านตลาดทุนได้เพิ่มมากขึ้น อาทิ ด้านกฎหมาย การปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่นำมาใช้กำกับดูแลให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือทางการเงินใหม่ ๆ อาทิ การระดมทุนในวงจำกัด (Private Placement) การระดมทุนผ่านคราวด์ฟันดิง (Crowdfunding) ซึ่งสามารถตอบสนองต่อความต้องการของกิจการระดับต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เพื่อยกระดับศักยภาพของตลาดทุนไทยให้มีบทบาทในการช่วยส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมั่นคง มีเสถียรภาพในระยะยาว และเป็นโอกาสให้กับผู้ประกอบการในการสร้างการเจริญเติบโตทางธุรกิจต่อไป

ปี 2562

ปี 2563

แผนแม่บทย่อย

การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

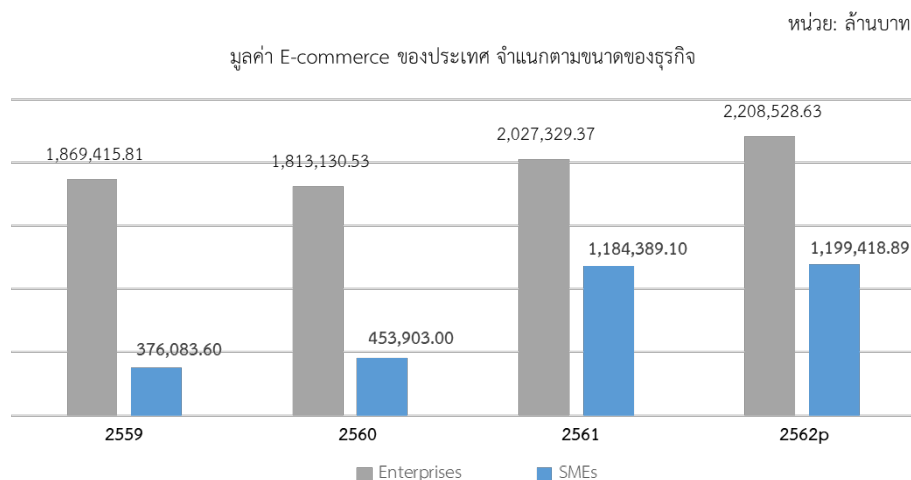
080301

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
เพิ่มขึ้น 1 เท่าตัว

พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) กลายเป็นช่องทางซื้อขายที่มีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นต่อทั้งผู้บริโภคและผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SME โดยมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศที่เพิ่มขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของผู้ประกอบการในการปรับตัวเข้าสู่การทำการค้าในรูปแบบใหม่ ช่องทางซื้อขายที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นรวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยสร้างความเชื่อมั่นในการเข้าสู่ตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวมีปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาและอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคอุปสงค์และอุปทานผ่านการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ การคุ้มครองผู้บริโภค และการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตของพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศ

ที่มา: รายงานผลการสำรวจมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ปี 2562

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยหลังการปรับปรุงตัวเลขของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มขึ้นจาก 2,267,034 ล้านบาทในปี 2560 มาอยู่ที่ 3,211,718 ล้านบาท หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 42 ในปี 2561 โดยคาดการณ์ว่ามูลค่าจะเพิ่มเป็น 3,407,948 ล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 6 ในปี 2562 เป็นผลจากผู้ประกอบการปรับปรุงแบบธุรกิจไปสู่ตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่หันมาใช้ผ่านช่องทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จำแนกตามขนาดของธุรกิจจะพบว่า มูลค่าการค้าออนไลน์ของ SME เติบโตจาก 453,903 ล้านบาท ในปี 2560 มาอยู่ที่ 1,184,389 ล้านบาท หรือขยายตัวมากถึงร้อยละ 161 ในปี 2561 โดยคาดการณ์ว่าในปี 2562 จะมีมูลค่า 1,199,419 ล้านบาท หรือขยายตัวร้อยละ 1 จากฐานปี 2561 ที่มีการขยายตัวสูง ทำให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น 1 เท่าตัว ได้ตามที่กำหนดไว้

การดำเนินการที่ผ่านมา หลายหน่วยงานได้ดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและส่งเสริมผู้ประกอบการเข้าสู่ตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จำนวนมาก โดยในปี 2562 มีโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเข้าถึงตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โครงการส่งเสริมพัฒนาตลาดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับ SME ปี 2562 ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นการเตรียมความพร้อมผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการในการเข้าสู่ระบบตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยการอบรมให้ความรู้และคำปรึกษาแนะนำในด้านต่าง ๆ อาทิ การถ่ายภาพสินค้า การบริหารจัดการตลาดออนไลน์ รวมทั้งการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และการยกระดับมาตรฐานสินค้า ช่วยให้ SME จำนวน 52,150 ราย ได้รับการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 102,004 ผลิตภัณฑ์ และสร้างยอดขายได้เพิ่มขึ้นกว่า 325 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีโครงการพาณิชย์ดิจิทัลเพื่อพัฒนาและส่งเสริม SME สู่สากล (Cross Border e-Commerce Promotion) ของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการสู่สากลผ่านเว็บไซต์ Thaitrade.com ช่วยให้เกิดการจับคู่เจรจาธุรกิจกว่า 1,409 คู่ และเกิดมูลค่าการซื้อขายที่มีหลักฐานผ่านเว็บไซต์ Thaitrade.com จำนวน 1,036,654,767 บาท

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้การขับเคลื่อนการเพิ่มมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว แต่หากพิจารณาความสามารถในการแข่งขันของ SME ในตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะพบว่ายังคงมีช่องว่างในการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ ผู้ประกอบการวิสาหกิจยังขาดความเข้าใจและกลยุทธ์ทางการตลาดในช่องทางออนไลน์ ภาครัฐขาดการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ทั้งยังขาดการควบคุมดูแลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทางการค้า เช่น การออกกฎระเบียบในการกำกับแพลตฟอร์มขนาดใหญ่ของต่างชาติ

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการดำเนินงานให้มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแม้จะบรรลุเป้าหมายเป็นที่เรียบร้อยแล้วตั้งแต่ปี 2561 ภาครัฐควรเร่งรัดการจัดทำและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์โดยจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานในการส่งเสริมผู้ประกอบการเป้าหมายอย่างเพียงพอและมีความต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า การวิจัยตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคในช่องทางการค้าออนไลน์ การสนับสนุนให้ startup พัฒนาแพลตฟอร์มสินค้าและบริการเพื่อรองรับความต้องการภายในประเทศ เช่น สินค้าเกษตรและอาหาร บริการด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เอื้อต่อผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศ อาทิ พิจารณาออกกฎระเบียบในการควบคุมดูแลแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมทางการค้า

การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

080302

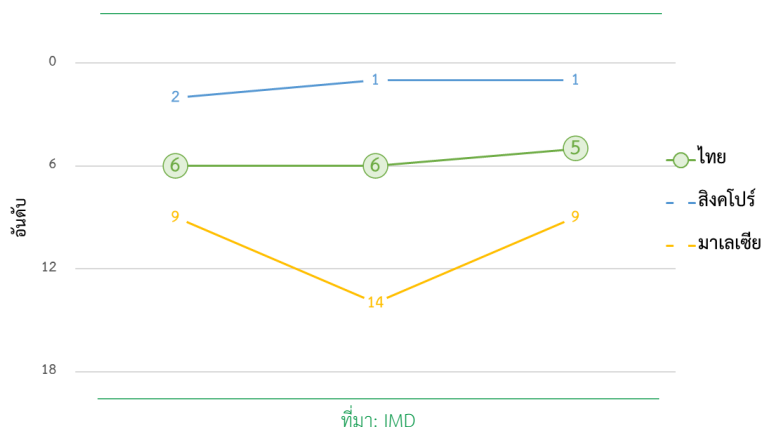
อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น เพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยอยู่ในอันดับที่ 1 ใน 5

สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) ได้จัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของเขตเศรษฐกิจทั่วโลกเป็นประจำทุกปี โดยความสามารถด้านการค้าระหว่างประเทศ เป็นองค์ประกอบหนึ่งในปัจจัยด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ของกลุ่มปัจจัยหลักสำหรับการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศ ปัจจัยย่อยด้านการค้าระหว่างประเทศ ประกอบด้วยตัวชี้วัดที่สะท้อนความสามารถด้านดุลบัญชีเดินสะพัด การนำเข้าและส่งออกสินค้าและบริการ และอัตราแลกเปลี่ยน หากภาครัฐสามารถพัฒนาให้ SME แข่งขันและส่งออกสินค้าและบริการสู่ตลาดสากลได้ ย่อมส่งผลต่ออันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย โดยมีปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ความพร้อมของผู้ประกอบการ การพัฒนาสินค้าและบริการให้ตรงกับความต้องการของต่างประเทศ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและโอกาสทางการตลาด รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแข่งขัน

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อยยุคใหม่

080302

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย เมื่อพิจารณาอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยในปี 2563 พบว่า สิงคโปร์ ได้รับการจัดอันดับอยู่ในลำดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ ประเทศไทย อยู่ในลำดับที่ 5 ทำให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดให้ต้องมีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศอยู่ในอันดับ 1 ใน 5

การดำเนินการที่ผ่านมา สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของโลกและการแข่งขันทางการค้าที่ทวีความรุนแรง ได้ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการค้าของไทย ทำให้ภาครัฐต้องมีมาตรการส่งเสริมและพัฒนาเพื่อยกระดับ ความสามารถทางการค้าให้กับผู้ประกอบการ อาทิ โครงการสนับสนุนสินเชื่อต่างประเทศให้แก่ผู้ส่งออกและ นักลงทุนไทย ซึ่งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2561 เพื่อสนับสนุนทางการเงินแก่ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าของไทยให้สามารถขยายการส่งออกและการลงทุนไปยังต่าง ประเทศโดยเฉพาะกลุ่มประเทศ CLMV โดยผลการดำเนินการในปีงบประมาณ 2563 หน่วยงานมียอดคงค้างเงินให้ สินเชื่อสำหรับการทำการค้าในภูมิภาค CLMV ณ สิ้นเดือนกันยายน 2563 จำนวน 34,921 ล้านบาท รวมทั้ง โครงการพัฒนาส่งเสริมการตลาด สร้างภาพลักษณ์สินค้าฮาลาลสู่ตลาดโลก ซึ่งกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ มีเป้าหมายเร่งรัดขยายการส่งออกเชิงรุก เพิ่มปริมาณและมูลค่าการส่งออกสินค้าฮาลาลของไทย ในตลาดเป้าหมาย และแสดงศักยภาพของสินค้าไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและยอมรับในตลาดโลก โดยเมื่อ สิ้นสุดโครงการมีจำนวนผู้ประกอบการสินค้าฮาลาลที่เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 216 ราย ก่อให้เกิดมูลค่าการสั่งซื้อ สินค้าผ่านกิจกรรมรวม 8,538.25 ล้านบาท ผนวกรวมกับการใช้โอกาสจากการเบี่ยงเบนทางการค้า (Trade Diversion) จากสงครามการค้าระหว่างสหรัฐและจีน และจุดแข็งของไทยในบางอุตสาหกรรม ช่วยทำให้ประเทศไทยสามารถ รั้งอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย การเปลี่ยนแปลงอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า ระหว่างประเทศ เป็นผลจากปัจจัยที่หลากหลายทั้งในด้านภาวะเศรษฐกิจโลก เสถียรภาพทางเศรษฐกิจและ การเมืองภายในประเทศ ซึ่งควบคุมได้ยาก แม้ว่าสถานการณ์สงครามการค้าจะส่งผลดีในบางอุตสาหกรรมจากการ เบี่ยงเบนทางการค้า แต่การแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ส่งผลให้การผลิตและการค้าระหว่างประเทศได้รับ ผลกระทบโดยตรงจากการหดตัวอย่างรุนแรงของอุปสงค์โลกและการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานการผลิตจากมาตรการ ล็อกดาวน์และการจำกัดกิจกรรมทางเศรษฐกิจของหลายประเทศ ทำให้ภาครัฐต้องมีมาตรการเยียวยาและฟื้นฟู เศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน เพื่อพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจและยกระดับการค้า การผลิต และบริการของไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการดำเนินงานภาครัฐควรให้ความสำคัญกับ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศผ่านการประสานนโยบายทางการเงินและการคลัง การเพิ่ม ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการด้วยการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐานสากลและตรงต่อความ ต้องการของตลาดเป้าหมาย การเปิดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพและการเจรจาการค้าในกรอบความร่วมมือที่เป็นโอกาส ของไทย รวมทั้งการอำนวยความสะดวกและจัดอุปสรรคทางการค้าทั้งมาตรการทางภาษีและมาตรการที่ไม่ใช่ภาษี (Non-tariff measure) เพื่อยกอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยให้อยู่ในลำดับ ที่สูงขึ้น

การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

080303

การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ
เพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25

ที่ผ่านมาประเทศไทย พึ่งพาการส่งออกสินค้าและบริการเป็นเครื่องจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศมาโดยตลอด แต่ด้วยสภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว เงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้มูลค่าส่งออกของ SME ในช่วง 9 เดือน ของปี 2563 ปรับตัวลดลงในเกือบทุกตลาดที่เป็นคู่ค้าสำคัญ จึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาความสามารถในการขยายการส่งออกให้กับผู้ประกอบการ โดยมีปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและบริการ การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและโอกาสทางการตลาด และการอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อสนับสนุนการส่งออกของ SME

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ภายหลังการทบทวนตัวเลขการส่งออกของ SME ในเดือนกันยายน 2563 พบว่าในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2563 มูลค่าการส่งออกของ SME มีมูลค่า 1,742,456 ล้านบาท ในขณะที่การส่งออกรวมทั้งประเทศมีมูลค่า 5,387,040 ล้านบาท ทำให้สัดส่วนการส่งออกของ SME ต่อการส่งออกรวมของประเทศ อยู่ที่ 32.3 ปรับตัวดีขึ้นจากร้อยละ 25.2 ในปี 2561 และร้อยละ 27.0 ในปี 2562 และอยู่ในระดับที่สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 มาโดยตลอด

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

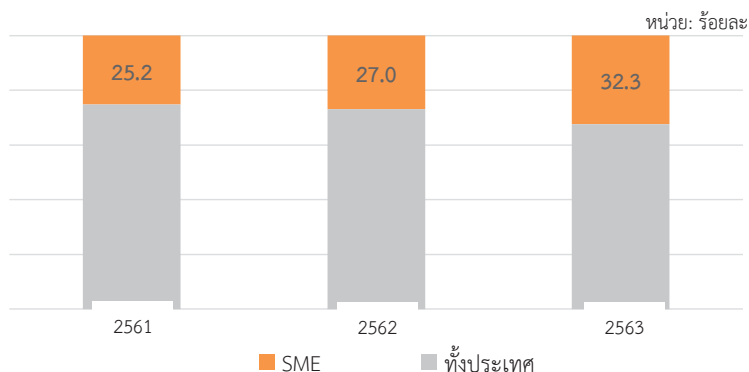
080303

การดำเนินการที่ผ่านมา ในช่วงปี 2563 ภาครัฐได้ดำเนินมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถส่งออกในระดับสากล รวมทั้งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการที่มีศักยภาพให้สามารถขยายมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น ที่สำคัญเช่น โครงการสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการส่งออกและลงทุนในต่างประเทศด้วยความมั่นใจ ซึ่งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย ได้สนับสนุนและสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยให้สามารถเข้าสู่ตลาดต่างประเทศตามศักยภาพของธุรกิจ ด้วยการจัดการกับความเสี่ยงด้านการส่งออกและการลงทุนในต่างประเทศ โดยใน 9 เดือนแรกของปี 2563 มูลค่าสะสมของธุรกิจบริการประกันการค้าและการลงทุนมีมูลค่ารวม 125,192 ล้านบาท และโครงการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจบริการศักยภาพสู่สากล ซึ่งกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สนับสนุนให้เกิดการจับคู่เจรจาการค้าและสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการค้ากับคู่ค้าต่างประเทศ โดยมีผู้ประกอบการธุรกิจบริการศักยภาพเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 193 ราย ก่อให้เกิดมูลค่าการสั่งซื้อสินค้ารวม 783,869,287 บาท

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าสัดส่วนการส่งออกของ SME ต่อการส่งออกรวมของประเทศจะอยู่ในระดับที่ดีและบรรลุค่าเป้าหมาย แต่การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนดังกล่าวเกิดจากมูลค่าการส่งออกของผู้ประกอบการรายใหญ่ที่มีแนวโน้มปรับตัวลดลงอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นผลกระทบจากอุปสงค์โลกที่หดตัวลง และการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตของโลกอันเป็นผลมาจากการระบาดของโควิด-19 ขณะที่การส่งออกของ SME ไม่ได้รับผลกระทบมากนัก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการขยายตัวการส่งออกของ SME อย่างยั่งยืนในระยะยาว ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนการผลิตให้ทันกับบริบทและสถานการณ์ทางการค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเร่งรัดการเจรจาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีที่มีอยู่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า

สัดส่วนการส่งออกของ SME ต่อการส่งออกรวมทั้งประเทศ

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนิน ธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย

080401

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความ
สอดคล้องของนโยบายดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2565

อันดับนโยบายภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและ
ความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น ได้อันดับที่ 15

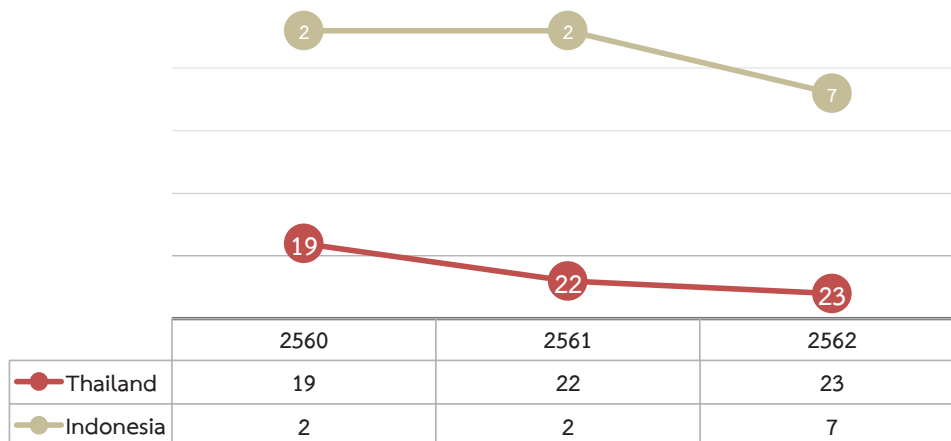
ภาครัฐมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมผู้ประกอบการโดยเฉพาะในระยะเริ่มต้น ต่อเนื่องจน SME สามารถตั้งตัวและเติบโตต่อไปได้ หากมีการกำหนดนโยบายที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุดและมีกลไกการขับเคลื่อนการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพ โดยปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนผู้ประกอบการ ได้แก่ การส่งเสริมการขึ้นทะเบียนและจัดทำฐานข้อมูลผู้ประกอบการ การส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการประสานและบูรณาการการให้บริการของภาครัฐ

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080401

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความ
สอดคล้องของนโยบาย

ที่มา: Global Entrepreneurship Index

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย (Government policies: support and relevance) ของ Global Entrepreneurship Monitor (GEM) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ในลำดับต่ำลงจากอันดับที่ 19 (4.66 คะแนนจาก 9) ในปี 2560 มาอยู่อันดับที่ 22 (4.6 คะแนนจาก 9) ในปี 2561 และอันดับที่ 23 (4.32 คะแนนจาก 9) ในปี 2562 ซึ่งยังห่างจากค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้อยู่ในอันดับที่ 15 ภายในปี 2565 ถึง 8 อันดับ และหากเทียบกับประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคอาเซียนที่มีการจัดเก็บข้อมูล GEM อย่างต่อเนื่องเช่นเดียวกับประเทศไทย จะพบว่าในปี 2562 ไทยมีอันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย ต่ำกว่าอินโดนีเซียถึง 16 อันดับ (อินโดนีเซียอยู่อันดับที่ 7)

การดำเนินการที่ผ่านมา ภาครัฐได้ให้การสนับสนุน SME ผ่านแผนงานและโครงการต่าง ๆ รวมทั้งแผนบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีตั้งแต่ปี 2559 โดยมีโครงการสำคัญ อาทิ โครงการแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เพื่อแก้ไขพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ซึ่งใช้มายาวนานในประเด็นกำหนดให้มีคณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณ กำหนดให้ สสว. ประสานกับสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเพื่อให้มีการจัดตั้งศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งปรับแก้นิยามของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเพิ่มเติมเกณฑ์เรื่องจำนวนรายได้เป็นเกณฑ์หนึ่งในการกำหนดนิยาม ซึ่งจะกำหนดรายละเอียดในกฎกระทรวงแบ่งกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อย (Micro) เพิ่มเติม อีกทั้งโครงการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริม SME ของ สสว. เพื่อลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงาน/โครงการและติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามแผนงานบูรณาการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2561 และแผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการ เศรษฐกิจชุมชน และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากลปี 2562

ประเด็นท้าทายที่ส่งต่อการบรรลุเป้าหมาย รายงานของ GEM ในปี 2562 รายงานว่านโยบายภาครัฐของไทยมีความล่าช้าไม่เท่าทันต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ รวมทั้งขาดความต่อเนื่องในการดำเนินนโยบายและการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งมีระบบภาษีที่ไม่ยืดหยุ่น ซึ่งเป็นความท้าทายสำคัญของภาครัฐที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้รอบด้าน พร้อมทั้งสร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินนโยบายมีเอกภาพ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย เพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการขยายตัวการส่งออกของ SME อย่างยั่งยืนในระยะยาว ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการสามารถปรับเปลี่ยนการผลิตให้ทันกับบริบทและสถานการณ์ทางการค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเร่งรัดการเจรจาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรีที่มีอยู่เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า

